

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział 1. Język a myślenie	11
1.1. Uwagi terminologiczne	11
1.1.1. Język i mowa	13
1.1.2. Myślenie i jego struktura	13
1.2. Związek języka i myślenia	19
1.2.1. Filozoficzne poglądy na związek języka i myślenia	19
1.2.2. Socjologiczne i antropologiczne poglądy na związek języka i myślenia	23
1.2.3. Poglądy na związek języka i myślenia w psychologii	26
1.3. Podsumowanie	30
Rozdział 2. Teorie rozumienia przysłów	31
2.1. Uwagi terminologiczne	31
2.2. Klasyczne koncepcje dotyczące rozumienia przysłów	33
2.2.1. Poglądy neuropsychologiczne	33
2.2.2. Teoria znaczenia przysłów Kirshenblatt-Gimblett	36
2.3. Rozszerzona Teoria Bazy Pojęciowej (<i>Extended Conceptual Base Theory</i>)	37
2.4. Teoria Wielkiego Łańcucha Metafor (<i>Great Chain Metaphor Theory</i>)	40
2.5. Teoria Podwójnego Kodowania (<i>The Dual Coding Theory</i>)	44
2.6. Podsumowanie	46
Rozdział 3. Badania dotyczące rozumienia przysłów	49
3.1. Rozwój umiejętności rozumienia przysłów – przegląd badań	49
3.2. Czynniki wpływające na interpretację przysłów	53
3.2.1. Rodzaje zadań badających rozumienie przysłów	54
3.2.1.1. Słowna interpretacja przysłów prezentowanych w izolacji	54
3.2.1.2. Wybór słownej interpretacji przysłowia	55
3.2.1.3. Interpretacja przysłów prezentowanych w adekwatnym kontekście	55
3.2.1.4. Wizualne przedstawianie znaczenia przysłów	56
3.2.1.5. Dobór obrazka do przysłowia	56
3.2.2. Czynniki semantyczne i syntaktyczne	58

3.2.2.1. Stopień konkretności – abstrakcyjności przysłówia	58
3.2.2.2. Znajomość przysłówia	59
3.2.2.3. Złożoność językowa przysłówia	61
3.2.3. Cechy badanych	62
3.2.3.1. Poziom inteligencji	62
3.2.3.2. Teoria umysłu	64
3.2.3.3. Wiek badanych	65
Rozdział 4. Problematyka badań własnych	67
4.1. Cel i procedura badań	67
4.1.1. Założenia i cel badań	67
4.1.2. Problemy i hipotezy badawcze	69
4.1.3. Procedura badawcza	70
4.2. Metody pomiaru i kontroli zmiennych	71
4.2.1. Badanie zmiennej zależnej	71
4.2.2. Samodzielna interpretacja przysłów	72
4.2.2.1. System oceny wyników samodzielnej interpretacji przysłów	73
4.2.3. Badanie zmiennej niezależnej	74
4.2.3.1. Skala Inteligencji dla Dorosłych WAIS-R(PL)	74
4.2.4. Badanie zmiennych pośredniczących	77
4.2.5. Kontrola zmiennych zakłócających	78
4.3. Organizacja i przebieg badań	78
4.3.1. Dobór próby do badań	78
4.3.2. Sposób prowadzenia badań	81
4.3.3. Zasady statystycznej weryfikacji hipotez	81
Rozdział 5. Charakterystyka interpretacji przysłów – wyniki badań	83
5.1. Charakterystyka samodzielnej interpretacji przysłów w grupach młodzieży o różnym poziomie rozwoju intelektualnego	83
5.1.1. Podsumowanie wyników dotyczących samodzielnej interpretacji przysłów	89
5.2. Charakterystyka zdolności intelektualnych młodzieży interpretującej przysłówia w odmienny sposób	89
5.2.1. Charakterystyka grup o różnym sposobie interpretacji przysłów	89
5.2.2. Charakterystyka inteligencji osób interpretujących przysłówia w sposób konkretny (grupa 1)	92
5.2.3. Charakterystyka inteligencji osób wykazujących brak rozumienia przysłów (grupa 2)	98
5.2.4. Charakterystyka inteligencji osób interpretujących przysłówia w sposób mieszany (grupa 3)	101
5.2.5. Charakterystyka inteligencji osób interpretujących przysłówia w sposób abstrakcyjno-konkretny (grupa 4)	109
5.2.6. Charakterystyka inteligencji młodzieży interpretującej przysłówia w sposób abstrakcyjny (grupa 5)	115
Podsumowanie	119
Bibliografia	127